

Лисаченко Є. І.,
студентка 2 року навчання
ОР «Магістр» юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Науковий керівник:
В. О. Гринюк, доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правосуддя юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

УДК 343.1

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ В СУДІ

Діяльність прокурора здійснюється від імені держави та спрямована на забезпечення суспільних інтересів, що сприяє дотриманню засади верховенства права й реалізації відповідно до ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України завдань кримінального провадження. Конституційною реформою 2016 року функціональну спрямованість діяльності прокурора визначено як підтримання публічного обвинувачення в суді, що є і однією з основних засад судочинства відповідно до п. 4 ст. 129 Конституції України.

У Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки вказано, що основним завданням реформування органів прокуратури є подальша оптимізація повноважень прокуратури й обмеження сфери їх застосування відповідно до рекомендацій Ради Європи і, як наслідок, приведення діяльності органів прокуратури до європейських стандартів. Тому дослідження міжнародних стандартів у сфері кримінального судочинства, практика імплементації яких у кримінальне процесуальне законодавство зарубіжних країн неодноразово засвідчувала свою ефективність, є необхідною умовою розробки та вдосконалення вітчизняних теоретичних і правових засад кримінальної процесуальної діяльності прокурора, зокрема щодо підтримання публічного обвинувачення в суді.

Метою дослідження є визначення міжнародних стандартів підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді.

Міжнародні стандарти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді визначають вимоги, які містяться у міжнародних документах, звичаях і практиці міжнародних судових установ щодо базових положень правового статусу прокурора при підтриманні публічного обвинувачення в суді. До таких стандартів можна віднести: 1) забезпечення незалежності прокурора; 2) дотримання прав людини при підтриманні публічного обвинувачення; 3) втілення засад швидкості, ефективності та неупередженості; 4) забезпечення безпеки обвинувачів; 5) неможливість формування обвинувачення на доказах, які не відповідають критерію допустимості; 6) дотримання правил професійної поведінки.

У результаті проведеного дослідження доходимо висновку, що чинне національне законодавство лише частково закріплює розглянуті нами міжнародні стандарти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді, що є однією з основних причини неефективнос-

ті реалізації прокурорами покладених на них повноважень у кримінальному провадженні. Тому існує нагальна потреба у вдосконаленні положень вітчизняного законодавства відповідно до вимог міжнародних стандартів, що сприятиме підвищенню ефективності реалізації прокурорами функції підтримання публічного обвинувачення в суді та захисту прав і свобод людини та громадянина. З огляду на зазначене вважаємо за доцільне законодавчо закріпити поняття «міжнародний стандарт» і виключити з КПК України ст. 341.

Ключові слова: міжнародні стандарти, європейські стандарти, прокурор, публічне обвинувачення, підтримання публічного обвинувачення в суді.

Указом Президента України «Про стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки» від 20 травня 2015 року визначено пріоритети реформування судової влади – системи судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів – як на рівні конституційних змін, так і на рівні впровадження першочергових невідкладних заходів, які забезпечать необхідні позитивні зрушення у функціонуванні відповідних правових інститутів¹, ключове місце серед яких належить інституту прокуратури.

У зазначеній Стратегії вказано, що основним завданням реформування органів прокуратури є подальша оптимізація повноважень прокуратури й обмеження сфери їх застосування відповідно до рекомендацій Ради Європи і, як наслідок, приведення діяльності органів прокуратури до європейських стандартів. Тому дослідження міжнародних стандартів у сфері кримінального судочин-

ства, практика імплементації яких у кримінальне процесуальне законодавство відповідних зарубіжних країн неодноразово засвідчувала свою ефективність, є необхідною умовою розробки та вдосконалення вітчизняних теоретичних і правових засад кримінальної процесуальної діяльності прокурора, зокрема щодо підтримання публічного обвинувачення в суді.

Окремі аспекти міжнародних стандартів щодо підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді були предметом дослідження В.О. Алексєєвої², О.А. Банчука³, І.В. Гловюк⁴, В.О. Гринюка⁵, В.В. Колодчина⁶, С.М. Меркулова⁷, М.А. Погорецького⁸, Г.П. Середи⁹ та ін. Проте, незважаючи на вагоме значення наукових здобутків вказаних дослідників, питання визначення міжнародних стандартів підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді в умовах постійних змін чинного законодавства України та формування неоднозначної правозастосовчої практики

¹ Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки: Указ Президента України від 20. 05. 2015 р. № 276/2015 <zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015> дата звернення 23.01.2018.

² В Алексєєва, 'Міжнародні та національні стандарти у сфері професійної етики прокурора' (2017) 1 Публічне право 152–160.

³ Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні (Атіка, 2012) 624.

⁴ І Гловюк, 'Деякі проблеми тлумачення категорії «обвинувачення» (нормативний аспект)' (215) 1 Вісник кримінального судочинства 17–22.

⁵ В Гринюк, 'Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія і практика' (Алерта, 2016) 358.

⁶ В Колодчин, А Туманянц, Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції (Оберіг 2016) 228.

⁷ С Меркулов, 'Обвинувачення у контексті положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини' (2012) 15 (2) Часопис Академії адвокатури України 31.

⁸ М Погорецький, 'Прокурорський нагляд за законністю здійснення контролю за вчиненням злочину' Прокуратура України в умовах європейської інтеграції: Міжнародна науково-практична конференція (Київ 2016) 223–227.

⁹ В Середи, 'Поняття обвинувачення у кримінальному процесі' (2003) 2 Право і безпека 136–138.

не втрачає своєї актуальності та потребує подальшого вивчення в контексті євроінтеграційних процесів в Україні.

Метою дослідження є визначення міжнародних стандартів підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді.

Для подальшого аналізу міжнародних документів щодо підтримання публічного обвинувачення необхідно визначити сутність ключової категорії «стандарт». У своєму етимологічному та онтологічному значенні «стандарт» (від англ. *standard* – зразок, норма) – документ, що встановлює єдині норми та вимоги; зразок (модель, еталон, приклад) певного явища, що береться за вихідний для порівняння з іншими подібними явищами, і який встановлений або компетентним органом, або звичаєм¹ Семіотичний аспект правової категорії «стандарт» полягає в тому, що остання може розглядатися не тільки як окрема норма, але і як документ, який встановлює комплекс норм, правил, вимог щодо об'єкта стандартизації, в якому з метою добровільного багаторазового використання встановлюються характеристики об'єкта².

Щодо правової категорії «міжнародний стандарт», то в юридичній літературі відсутнє єдине уніфіковане визначення. Так, автори юридичної енциклопедії наводять наступне визначення: міжнародні стандарти – це міжнародно-правові норми і принципи, які закріплюють стандартизовані правила поведінки суб'єктів міжнародного права у тих чи інших сферах міждержавного співробітництва³.

В. Д. Бринцев визначає міжнародно-правові стандарти як установлені міжнародно-правовими актами певні

мінімальні вимоги, дотримуватися яких зобов'язані всі держави у процесі національної законотворчості⁴. Науковець обмежує джерела, в яких можуть міститися міжнародно-правові стандарти лише міжнародно-правовими актами, не визначаючи, при цьому, практику Європейського суду з прав людини та міжнародні звичаї.

М. Г. Моторигіна, розглядаючи міжнародно-правові стандарти кримінальної процесуальної діяльності, зазначає, що це закріплені у нормах міжнародного права або сформульовані в рішеннях міжнародних судових установ, визнані міжнародною спільнотою мінімальні вимоги, що мають імперативний або рекомендаційний характер для держави та визначають вектор розвитку національного законодавства⁵.

З огляду на предмет нашого дослідження, найбільш обґрунтованим є визначення В. О. Гринюка, який вказує, що міжнародно-правові стандарти у контексті здійснення функції обвинувачення – це вимоги, які містяться у міжнародних договорах, звичаях та практиці міжнародних судових установ щодо основних положень реалізації функції обвинувачення на міжнародному рівні та у національних правових системах. Науковець вказує, що такі стандарти стосуються: інституційних та процесуальних аспектів діяльності публічних обвинувачів; суб'єктів, які здійснюють функцію обвинувачення; початку здійснення функції обвинувачення; процедури реалізації функції обвинувачення під час розслідування кримінальних правопорушень та судового розгляду⁶.

Вважаємо, що законодавче закріплення визначення «міжнародний стандарт»

¹ В Гончаренко, П Андрушко, Т Базова та ін, *Юридичні терміни. Тлумачний словник* (Львів 2004) 320.

² О Ківець, 'Європейські правові стандарти як міжнародно-правова категорія' (2012) 1(5) *Європейські студії і право* 43.

³ *Юридична енциклопедія* (Т 5, 2003) 615.

⁴ В Бринцев, *Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади* (Право, 2010) 464.

⁵ Моторигіна М, 'Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції' (автореф дис канд юрид наук, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого 2016) 20. <dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/10532/1/Motorygina_M_G_2016> дата звернення 23.01.2018.

⁶ В Гринюк, *Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія і практика* (Алерта, 2016) 166.

буде сприяти підвищенню ефективності реалізації прокурором конституційної функції підтримання публічного обвинувачення в суді в умовах євроінтеграції.

На міжнародному рівні виокремлення стандартів діяльності прокуратури розпочато ООН у 1990 році шляхом розроблення Керівних принципів щодо ролі обвинувачів. У 1995 році була створена Міжнародна асоціація прокурорів, до числа основних здобутків якої можна віднести ухвалення у 1999 році Стандартів професійної відповідальності та основних обов'язків і прав прокурорів, а також прийняття у 2008 році Декларації про мінімальні стандарти щодо безпеки і захисту прокурорів та членів їх сімей. Комітетом міністрів Ради Європи на шляху до запровадження єдиних уніфікованих правил діяльності органів прокуратури у 2000 році видано Рекомендацію R (2000) 19, в рамках якої визначено роль прокуратури в системі кримінальної юстиції. Також окремі питання функціонування прокуратури розглядаються в Рекомендації Парламентської асамблеї Ради Європи «Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права» та Європейських інструкціях з питань етики та поведінки прокурорів, ухвалених Конференцією генеральних прокурорів країн-членів Ради Європи у 2005 році.

При аналізі зазначених міжнародних документів науковці визначають різні вимоги щодо реалізації функції обвинувачення, зокрема В.В. Колодчин і А.Р. Туманянц надають перевагу таким положенням, як: 1) відокремленість органів державного обвинувачення від поліції; 2) обмеженість діяльності прокурора сферою кримінальної юстиції; 3) здійснення прокурором не лише функції обвинувачення, а й ухвалення рішень щодо заходів, альтернативних обвинуваченню; 4) активна форма реалізації

прокурором наглядових повноважень; 5) спеціалізація прокурорів; 6) незалежність прокурора¹.

Безумовно, одним із основних стандартів підтримання публічного обвинувачення, що визначається практично у кожному з перелічених міжнародних документів, про що цілком слушно зазначають дослідники, є незалежність прокурора. Так, Керівні принципи ООН щодо ролі обвинувачів у п.п. 4, 10 закріплюють, що держави забезпечують, щоб обвинувачі могли виконувати свої професійні обов'язки в обстановці, вільній від загроз, перешкод, залякування, nepotriбного втручання або невиправданого притягнення до цивільної, кримінальної або іншої відповідальності; посада обвинувачів суворо відмежовується від виконання судових функцій.

У Звіті Венеціанської комісії з Європейських стандартів щодо незалежності судової системи: частина II – Служби обвинувачення звертається увага на внутрішню та зовнішню незалежність і зазначається, що для того, аби уникнути неправомірних вказівок, необхідно встановити перелік гарантій невтручання у діяльність обвинувача. Невтручання означає забезпечення того, що дії обвинувача у суді вільні від зовнішнього тиску, а також від неправомірного чи незаконного внутрішнього тиску у середині самої системи обвинувачення (п. 32). Незалежність служби обвинувачення як таку, слід відрізнити від будь-якої «зовнішньої незалежності» обвинувачів. У системі ієрархічної субординації обвинувачі повинні виконувати директиви, настанови та вказівки керівників. Незалежність, у вузькому сенсі, можна розглядати як систему, в якій, здійснюючи власну діяльність згідно із законодавством, обвинувачі не повинні отримувати ані попереднього схвалення від вищих інстанцій, ані підтвердження своїх дій (п. 31)².

¹ В Колодчин., А Туманянц, Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції (Оберіг, 2016) 32–39.

² О Банчук, Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні (Атіка, 2012) 9.

З огляду на зазначене потребує уваги положення ст. 341 КПК України, відповідно до якого, якщо в результаті судового розгляду прокурор, крім випадку, коли ним є Генеральний прокурор, дійде переконання, що необхідно відмовитися від підтримання державного обвинувачення, змінити його, висунути додаткове обвинувачення або розпочати провадження щодо юридичної особи, він повинен погодити відповідні процесуальні документи з прокурором вищого рівня. Вказана норма є яскравим прикладом обмеження внутрішньої процесуальної самостійності прокурора при підтриманні публічного обвинувачення в суді, що не узгоджується як з положеннями чинного законодавства, зокрема зі ст. 94 КПК України, яка визначає правила оцінки доказів, у тому числі прокурором, у кримінальному провадженні, так і з вказаними міжнародними стандартами у сфері кримінального судочинства. З цього приводу Л. В. Головка зазначає, що «такий підхід перетворює прокурора на «гвинтик», що цілком підкорений керівнику, і знищує сам інститут державного обвинувачення, принаймні його творчу складову. Про які «внутрішні переконання», «безпосередність дослідження доказів» і т. ін. можна вести мову, якщо державний обвинувач зобов'язаний погоджувати свою позицію з керівником, який навіть не був присутнім в залі судового засідання?»¹. Отже, з метою наближення чинного законодавства України щодо забезпечення процесуальної незалежності прокурора при підтриманні публічного обвинувачення в суді відповідно до вимог міжнародних стандартів, ст. 341 КПК України має бути виключена.

Таким чином, лише за умови забезпечення зовнішньої та внутрішньої незалежності прокурор може на належному рівні виконувати покладені на нього завдання та реалізовувати визначені Основним законом функції, зокрема підтримувати публічне обвинувачення в суді.

¹ Л. Головка, 'Институты отказа прокурора от обвинения и изменения обвинения в суде: постсоветские перспективы в условиях теоретических заблуждений' (2012) 2 Государство и право 61.

² О Банчук, Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні (Атіка, 2012) 9.

Наступним важливим положенням є дотримання міжнародних стандартів прав людини при підтриманні прокурором публічного обвинувачення, що прямо передбачено Преамбулами Керівних принципів ООН щодо ролі обвинувачів і Рекомендації Комітету Міністрів державам-членам про роль служби публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції², а також п. 24 цієї ж Рекомендації. Зокрема, при виконанні своїх обов'язків публічні обвинувачі повинні: поважати і намагатися захищати права людини, як зазначено в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Ще одним стандартом реалізації прокурором функції підтримання публічного обвинувачення є дотримання засад швидкості, ефективності та неупередженості. Так, у п. п. 12, 13 Керівних принципів ООН щодо ролі обвинувачів зазначено, що обвинувачі відповідно до закону виконують свої обов'язки справедливо, послідовно і швидко, поважають і захищають людську гідність і захищають права людини, сприяючи тим самим забезпеченню належного процесу і безперебійного функціонування системи кримінального правосуддя.

Зі стандартом ефективності та неупередженості тісно пов'язаний стандарт забезпечення безпеки обвинувачів. Керівні принципи ООН закріплюють, що обвинувачі та їх сім'ї забезпечуються фізичним захистом з боку влади в тих випадках, коли існує загроза їхній безпеці в результаті виконання ними функцій щодо здійснення обвинувачення.

Міжнародною асоціацією прокурорів було прийнято Декларацію мінімальних стандартів безпеки та захисту прокурорів та їхніх сімей, яка передбачає, що держави повинні забезпечити необхідний рівень безпеки на робочому місці, включаючи приміщення суду, у прокуратурі та інших місцях, де прокурор здійс-

нює свої офіційні повноваження, і, при потребі, також організувати захист прокурорів та членів їхніх сімей вдома або у дорозі (п. 2)¹.

Вагоме значення серед міжнародних стандартів підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді відіграє вимога неможливості використання недопустимих доказів для формування обвинувачення, що обумовлено, перш за все, включенням вказаного положення до елементів права на справедливий судовий розгляд. Цей міжнародний стандарт передбачений в п. 16 Керівних принципів ООН щодо ролі обвинувачів відповідно до якого, коли в розпорядження обвинувачів надходять докази проти підозрюваних, отримані, як це їм відомо або як вони мають розумні підстави вважати, за допомогою незаконних методів, які є грубим порушенням прав підозрюваного, особливо пов'язаних із застосуванням тортур або жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поведінки чи покарання, або інших порушень прав людини, вони відмовляються від використання таких доказів проти будь-якої особи, крім тих, хто застосовував такі методи, або, відповідно, інформують суд і вживають усіх необхідних заходів для забезпечення того, щоб особи, відповідальні за застосування таких методів, залучалися до суду².

Міжнародна асоціація прокурорів в п. 4.2 Стандартів професійної відповідальності обвинувачів зазначає, що прокурори повинні перевіряти запропонований доказ, з метою встановлення, чи був він отриманий законним і консти-

туційним шляхом; відмовлятися використовувати докази, які, очевидно, були отримані за посередництвом незаконних методів, що представляють серйозне порушення прав підозрюваного і, особливо, методів, що представляють собою тортури або жорстоке поводження³.

Реалізація міжнародних стандартів при підтриманні публічного обвинувачення в суді передбачає обов'язковість дотримання засади обґрунтованості обвинувачення у кримінальному провадженні. Відповідно до п.п. 13, 14 Керівних принципів ООН щодо ролі обвинувачів⁴ при виконанні своїх обов'язків обвинувачі: звертають увагу на всі обставини, що мають відношення до справи, незалежно від того, вигідні або не вигідні вони для підозрюваного; не починають або не продовжують обвинувачення або роблять все можливе для зупинення провадження в тих випадках, коли неупереджене розслідування вказує на необґрунтованість обвинувачення.

Окремої уваги потребує професійна поведінка обвинувачів при підтриманні обвинувачення в суді. Рекомендація Комітету Міністрів державам-членам про роль служби публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції закріплює, держави повинні гарантувати, що при виконанні публічними обвинувачами своїх обов'язків вони керуються «кодексом поведінки».

Міжнародна асоціація прокурорів в п. 1 «Професійна поведінка» Стандартів професійної відповідальності обвинувачів⁵ зазначає, що прокурори повинні: завжди підтримувати честь і гідність своєї професії; поводитись професійно,

¹ Декларація мінімальних стандартів безпеки та захисту прокурорів та їхніх сімей: міжнародний документ від 01.03.2008 <www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.174081> дата звернення 23.01.2018.

² О Банчук, Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні (Атіка, 2012) 12–13.

³ Стандарти професійної відповідальності, виклад основних обов'язків та прав прокурорів: міжнародний документ від 23. 04. 1999 <http://www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.m=fslib&t=fsfile&c=download&file_id=174082> дата звернення 23.01.2018.

⁴ О Банчук, Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні (Атіка, 2012) 9.

⁵ Стандарти професійної відповідальності, виклад основних обов'язків та прав прокурорів: міжнародний документ від 23. 04. 1999 <http://www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&t=fsfile&c=download&file_id=174082> дата звернення 23.01.2018.

згідно з законом, правилами та етикою їхньої професії; у будь-який час дотримуватись найвищих норм чесності; бути добре поінформованим і йти в ногу з відповідними правовими змінами; намагатись бути послідовними, незалежними та безпристрасними; з метою справедливого судового розгляду завжди захищати права особистості обвинуваченого, і, зокрема, гарантувати, що сприятливий для обвинуваченого доказ буде оголошений згідно з законом або вимогами справедливого судового розгляду; завжди слугувати державним інтересам і захищати їх; поважати, захищати і підтримувати загальну концепцію людської гідності та прав людини.

Отже, з огляду на викладене, зазначимо, що міжнародні стандарти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді визначають вимоги, які містяться у міжнародних документах, звичаях і практиці міжнародних судових установ щодо базових положень правового статусу прокурора при підтриманні публічного обвинувачення в суді. До таких стандартів можна віднести: 1) забезпечення незалежності прокурора; 2) дотримання прав людини при підтриманні публічного обвинувачення; 3) втілення засад швидкості, ефективнос-

ті та неупередженості; 4) забезпечення безпеки обвинувачів; 5) неможливість формування обвинувачення на доказах, які не відповідають критерію допустимості; 6) дотримання правил професійної поведінки.

У результаті проведеного дослідження, а також виходячи з аналізу норм чинного КПК України, які регламентують кримінальну процесуальну діяльність прокурора, та практики їх застосування, доходимо висновку, що чинне національне законодавство лише частково закріплює розглянуті нами міжнародні стандарти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді, що є однією з основних причини неефективності реалізації прокурорами покладених на них повноважень у кримінальному провадженні. Тому існує нагальна потреба у вдосконаленні положень вітчизняного законодавства відповідно до вимог міжнародних стандартів, що сприятиме підвищенню ефективності реалізації прокурорами функції підтримання публічного обвинувачення в суді та захисту прав і свобод людини та громадянина. З огляду на зазначене, вважаємо за доцільне законодавчо закріпити поняття «міжнародний стандарт» та виключити з КПК України ст. 341.

REFERENCE LIST

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

1. Deklaratsiia minimalnykh standartiv bezpeky ta zakhystu prokuroriv ta yikhnikh simei [Declaration of the minimum standards of safety and protection of prosecutors and their families]: mizhnarodnyi dokument vid 01.03.2008 <www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=174081> дата звернення 23.01.2018 (in Ukrainian).
2. Standarty profesiinoi vidpovidalnosti, vyklad osnovnykh oboviazkiv ta prav prokuroriv [Standards of professional responsibility, presentation of basic duties and rights of prosecutors]: mizhnarodnyi dokument vid 23. 04. 1999 <www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=174082> дата звернення 23.01.2018 (in Ukrainian).
3. Stratehiia reformuvannia sudoustroiu, sudochynstva ta sumizhnykh pravovykh instytutiv na 2015–2020 roky [The Strategy for the Reform of the Judiciary, the Judiciary and Related Legal Institutions for 2015–2020]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 20. 05. 2015 № 276/2015 <zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015> дата звернення 23.01.2018 (in Ukrainian).

BIBLIOGRAPHY

BOOKS

4. Banchuk O A, Status orhaniv publicznego obvyuvachennia: mizhnarodni standarty, zarubizhne zakonodavstvo i propozytsii shchodo reformuvannia v Ukraini [Status of Public Prosecution Bodies: International Standards, Foreign Legislation and Proposals for Reform in Ukraine] (Atika, 2012) 624 (in Ukrainian).

5. Bryntsev V D, Standarty pravovoi derzhavy: vtilennia u natsionalnu model orhanizatsiinoho zabezpechennia sudovoi vlady [Standards of the rule of law: implementation in the national model of organizational support of the judiciary] (Pravo, 2010) 464 (in Ukrainian).

6. Hryniuk V O, Funktsiia obvynuvachennia v kryminalnomu provadzheni Ukrainy: teoriia i praktyka [The function of the prosecution in the criminal proceeding of Ukraine: theory and practice] (Alerta, 2016) 358 (in Ukrainian).

7. Kolodchyn V V, Tumanians A. R. Povnovazhennia prokurora v sudovomu provadzheni u pershii instantsii [The powers of the prosecutor in court proceedings at first instance] (Oberih, 2016) 228 (in Ukrainian).

ARTICLES

8. Aleksieieva V O, 'Mizhnarodni ta natsionalni standarty u sferi profesiinoi etyky prokurora' [International and national standards in the field of professional ethics of the prosecutor] (2017) 1 Publichne pravo 152–160 (in Ukrainian).

9. Kyivets O V, 'Yevropeiski pravovi standarty yak mizhnarodno-pravova katehoriia' [European legal standards as an international legal category] (2012) 1(5) Yevropeiski studii i pravo 43 (in Ukrainian).

10. Holovko L V, 'Instytuty otkaza prokurora ot obvynenyia y yzmenenyia obvynenyia v sude: postsovetskye perspektivy v uslovyakh teoretycheskykh zabluzhdenyi' [Institutions of Prosecutor's Refusal of Prosecution and Change of Prosecution in Court: Post-Soviet Perspectives Under Theoretical Misconceptions] (2012) 2 Hosudarstvo y pravo 61 (in Ukrainian).

Lysachenko Y. International standards for supporting the public prosecution in trial

The Strategy for the Reform of the Judiciary, the Judiciary and Related Legal Institutions for 2015–2020 points out that the main task of reforming the prosecutor's offices is further optimizing the powers of the prosecutor's office and limiting their scope in line with the recommendations of the Council of Europe and, as a consequence, bringing the prosecutor's office in line with European standards. Therefore, the investigation of international standards in the field of criminal justice is a prerequisite for the development and improvement of domestic theoretical and legal principles of criminal prosecution of the prosecutor, in particular, for maintaining public prosecution in trial.

The purpose of this article is to determine the international standards of prosecuting public prosecution in trial.

International standards for supporting the public prosecution in trial determine the requirements, which are contained in the international documents, customs and practice of international judicial bodies on the basic provisions of the legal status of the prosecutor while maintaining a public prosecution in trial. These standards include: 1) ensuring the independence of the prosecutor; 2) observance of human rights while maintaining public prosecution; 3) implementing the principles of speed, efficiency and impartiality; 4) ensuring the security of prosecutors; 5) the impossibility of forming a prosecution on evidence that does not meet the admissibility criterion; 6) adherence to the rules of professional conduct.

As a result of the investigation, we conclude that there is an urgent need to improve the domestic legislation in line with international standards, which will increase the efficiency of public prosecutors' functions of maintaining a public prosecution in trial and protecting human and citizens' rights and freedoms. The author proposes to define and legally consolidate the definition of «international standard» and exclude from the CPC of Ukraine Article 341.

Keywords: *international standards, European standards, prosecutor, public prosecution, supporting the public prosecution in trial.*

Стаття надійшла до редакції журналу 28.01.2018.